

Terje Osmundsen

Spærrefrist: 25.2.82 kl. 1800

UTDRAG AV FOREDRAG OM ØKONOMISK POLITIKK, TORSDAG 25.2.
UNIVERSITETET I OSLO

- Et hovedproblem som vi ikke minst får illustrert ved årets lønnsoppgjør er at begreper som konkurransevne og konkurransedyktighet for stadig flere arbeidstakere fremstår som teoretiske og livsfjerne. Dette er et resultat av at stadig større deler av arbeidslivet er beskyttet mot nasjonal og internasjonal konkurranse. Myndighetenes svar på dette forhold må være en økonomisk politikk som sikrer at begreper som konkurranse og konkurransevne blir virkelighet for flere. Bare gjennom en bevisst og langsiktig politikk for å sikre at større deler av vårt nærings- og arbeidsliv blir gjenstand for internasjonal og nasjonal konkurranse, kan vi sikre at konkurransevnen i større grad legges til grunn når inntekter fastsettes.

- En fremtidig inntektspolitikk må derfor bl.a. ta utgangspunkt i at bare ca. 20% av våre arbeidsplasser er konkurranseutsatte. Resten av vår økonomi er skjermet, og dermed forholdsvis upåvirket av våre begreper som konkurransevne og internasjonale markedsandeler. Hvorfor ikke myke opp dette tildels kunstige skille mellom en stor skjermet og en liten konkurranseutsatt sektor?

Ved nærmere gjennomgang viser det seg at en rekke av våre beskyttede næringer med fordel også kan bli gjenstand for internasjonal konkurranse.

- Men også i de andre næringer er det et påtrengende behov for å stimulere til en mer effektiv konkurranse, bl.a. for å unngå urimelige pris- og lønnsøkninger. Konkurranseregulerende avtaler, beskyttelses- og autorisasjonsordninger, subsidier o.l. bidrar altfor ofte til manglende konkurranse. Regjeringen er derfor i ferd med å gjennomføre en aktiv konkurranseovervåking og konkurransefremmende politikk som i tillegg til økt effektivitet, fleksibilitet og tilpasningsevne også er et vesentlig bidrag til en fremtidsrettet inntektspolitikk.

- Også til den offentlige sektor må det i større grad stilles konkurranse- og effektivitetskrav, i likhet med vårt konkurranseutsatte arbeidsliv. Det finnes en rekke fellesoppgaver, f.eks. innen samferdsel, vedlikeholds, kommunikasjons og energiforsyning, som like godt kan løses av private. Ville det ikke være sunt om offentlig virksomheter måtte konkurrere med private om slike oppgaver?

Vi kan heller ikke akseptere at resten av den offentlige sektor passivt slår seg til ro med at den ikke er underlagt markedets konkurranse- og effektivitetskrav. For å oppnå en mest mulig fornuftig anvendelse av knappe offentlige ressurser er Regjeringen derfor innstilt på å utvikle bindende

produktivitetsmål og nye former for motivasjons- og belønningssystemer i den offentlige sektor.

- Slike tiltak inngår for øvrig i et bredt anlagt program som Regjeringen er i ferd med å utforme for å stimulere tilbudssiden i norsk økonomi. Som også påpekt av den forrige regjering, er kanskje de viktigste hindringer for å gjenreise vekstevne å finne på tilbuds- eller produksjonssiden i økonomien. Regjeringens "tilbudssideprogram" tar derfor sikte på å øke tilbudet av produkter og produksjonsfaktorer og stimulere til mer effektiv utnyttelse av produksjonsressursene. Det vil bl.a. også omfatte en positiv omlegging av arbeidsmarkeds-, industri-, utdannings-, og handelspolitikken samt næringspolitikken for øvrig.